okamžitě propuštěni a nahrazeni osobami »vlasti věrnými«. Zákon je vydán jen jako prostředek okamžité odpomoci vůči chování některých podniků, má vyjít opět z platnosti, až ho nebude třeba. čb.

JUGOSLAVIE ZRUŠILA FIDEIKOMISY. V červenci byl v jihoslovanském senátě přijat návrh zákona, jímž se zrušují fideikomisy. Napříště bude moci fideikomisního majetku užívati jak držitel fideikomisu, tak i čekatelé fideikomisu. V debatě, která se v senátě o návrhu rozvinula, poukazovali všichni řečníci, že instituce fideikomisu je cizí právnímu pojetí jihoslovanského národa a že byly zavedeny pod vlivem cizím cizími mocnáři. Kromě toho byly fideikomisy vždycky oporou protinárodních snah politických, kulturních i hospodářských. Přijetím nového zákona byl likvidován sociální anachronismus, který i v Jugoslavii měl již jen historické oprávnění. čb.

MOŘE V HOSPODÁŘSTVÍ JUGOSLAVIE. Jihoslovanské Přímoří, od Sušaku až k jihu k řece Bojaně, jest kamenité a sotva skýtá obživu tamnímu obyvatelstvu. Za to moře dává Jihoslovanům značné výtěžky.

Je to především námořnictví. Jihoslovanské obchodní loďstvo má dnes již 188 lodí s 360.000 tunami. Mezi nimi jsou i krásné turistické lodi jako známé Král Alexander, Kraljica Marija, Prestolonaslednik Petar a druhé. Jihoslovanské přístavy zaznamenaly loni návštěvu 91.958 lodí s 16,310.000 tunami. Na prvním místě je Split, pak Dubrovník, Sušak, Šibenik. Nejvíce lodí bylo domácích, jihoslovanských, pak italských a řeckých. Z těch jihoslovanskě obstaraly 74.2% dopravy, italské 15% a řecké 3.3%.

Druhý zdroj obživy je rybářství. Jihoslovanské ryby jsou oblíbeny, protože nepocházejí z bahnitých zátok, ale z volného moře s kamenitým nebo písčitým dnem, takže ryby mají dobrou stravu. Počet jihoslovanských rybářů stoupl v posledních letech s 12.000 na 18.000 a počet rybářských lodí s 3600 na 5800. Roční úlovek je asi 6,000.000 kg i více v hodnotě 40—50 milionů dinarů.

Třetí způsob výdělku při moři je cizinecký ruch. Jugoslavie bez obzvláštní propagandy získala si řadu stálých návštěvníků, jichž počet stále stoupá. Letos možno ho odhadnout na 200.000 osob a příjem z toho na 400,000.000 dinarů. čb.

ZÁKON O HLÁSENÍ CUDZINCOV. Doterajšia úprava hlásenia cudzincov (v českých zemiach ministerské nariadenie č. 33/1877, na Slovensku ministerské nariadenia na základe článku XXVIII/1879 a zákonný článok V/1903) je jednak zastaralá, jednak nejednotná. Preto ministerstvo vnútra vypracovalo osnovu novej úpravy tejto materie, ktorú rozposlalo do pripomienkového pokračovania. Návrh zákona o pobytu cudzozemcov má tieto nedostatky odstrániť. Predovšetkým je tu novosť už v slove cudzozemec, ktorého návrh užíva k odlišeniu od slova cudzinec, užívaného dnes pre osoby prichádzajúce do obce, kde nemajú ani príslušnosť ani stále bydlisko. Návrh má 15 paragrafov, rozdelených do troch čiastok.

Prvá čiastka (§ 1—5) upravuje povolovanie pobytu. Každý cudzozemec, ktorý je vyše 14 rokov starý a chce na území štátu zostať dlhšie dvoch mesiacov alebo už je tu dlhšie ako dva mesiace, musí žiadať o povolenie k pobytu. Dvojmesačná lehota je určená z dôvodov, aby tým nebol hatený cudzinecký ruch. Neplatí, keď ide o cudzozemca, ktorý chce prevádzať u nás zárobkovu činnosť. Tu bez ohľadu na dĺžku pobytu v Československu musí byť predostretá žiadosť o povolenie k pobytu. Toto sa vydá len po preskúmaní podmienok stanovených zákonom o ochrane domáceho trhu práce č. 39/1928.

Cudzinec nemá zásadne právneho nároku na povolenie pobytu. Preto mu môže byť odopreté alebo ho úrad môže obmedziť len na určité